UUTISET

Jokainen sukupolvi tekee parhaansa jotta sukutila säilyisi elinkelpoisena seuraavalle sukupolvelle. **KARL GROTENFELT, JÄRVIKYLÄN KARTANO**

TALOUDESTA LYHYESTI

Kreikan pelastusohjelma ei suju odotetusti

Kreikan uuden valtiovarainministerin mukaan Kreikan suunnitelma selviytyä talouskriisistään ei suju odotusten mukaan.

”Ohjelma on poissa raiteiltaan joiltain osin. Edessä on vaikeita vuosia”, ministeri **Yannis Stournaras** sanoi torstaina toimittajille Ateenassa.

Kreikka aloitti torstaina neuvottelut EU:n ja IMF:n kanssa Kreikan toisen pelastuspaketin yksityiskohdista. Rahoittajat tapasivat maan uuden hallituksen ensi kertaa sen jälkeen, kun hallitus astui valtaan kesäkuun vaalien jälkeen.

Hallitus yrittää suostutella rahoittajia höllentämään maalle luvatun pelastuspaketin ehtoja. Kreikka haluaa muun muassa veronalennuksia ja kaksi vuotta lisäaikaa maan budjettivajeen pienentämiseen.

EKP:n ohjauskorko laski

Euroopan keskuspankki EKP on laskenut ohjauskorkoaan ennätyksellisen alas. Korkoa laskettiin 0,75 prosenttiin. Edellisen kerran korkoa laskettiin viime joulukuussa tasan yhteen prosenttiin.

EKP laski samalla talletuskorkoaan 0,25 prosentista tasan nollaan prosenttiin.

Markkinoilla osattiin odottaa ohjauskoron laskua. Sillä yritetään vahvistaa euromaiden talouskasvua. EKP pyrkii tukemaan koronlaskulla myös EU:n viimeviikkoisen huippukokouksen päätöksiä, joilla yritetään taltuttaa euroalueen velkakriisiä.

Talletuskoron laskun toivotaan rohkaisevan pankkeja lainaamaan toisilleen. Ohjauskorko heijastuu myös asuntolainojen viitekorkoina käytettäviin euribor-korkoihin. Myös Kiina laski tänään ohjauskorkoaan.

Suomalaiset ostivat betonitehtaan Ruotsista

Betonivalmistajat Lujabetoni ja YBT ostivat tasaerillä yli sata henkilöä työllistäneen elementtitehtaan Pohjois-Ruotsista.

Tehdas ostettiin Betongmästarna Sverige AB:n konkurssipesältä. Kauppaan kuuluu Öjebynin tehtaan lisäksi Sundsvallin suunnittelutoimisto. Tehtaan liikevaihto oli viime vuonna noin 25 miljoonaa euroa.

Lujabetoni on toiminut Ruotsissa valmisbetonimarkkinoilla jo vuodesta 2002. YBT:n tuotannosta on jo vuosia mennyt lähes puolet Ruotsin markkinoille. Lujabetonin pääkonttori on Siilinjärvellä Pohjois-Savossa, YBT:n Ylitorniolla Lapissa.

Järvikylälle Anders Wall -palkinto

Joroisten Järvikylän kartanolle ja **Karl Grotenfeltille** on myönnetty tämän vuoden Anders Wall palkinto.

Kymmenennen kerran jaettu palkinto luovutettiin ensimmäistä kertaa suomalaiselle maatilalle.

Palkinnosta päättävät Anders Wall säätiö, EU:n komission ympäristöasioiden pääosasto, Friends of the countryside -järjestö sekä Kuninkaallinen maatalousakatemia Ruotsista.

Kartanon ja ympäristön elävänä pitäjä

Palkinnon kriteerien mukaan Grotenfelt on ansiokkaasti työskennellyt Järvikylän kartanon, sen ympäristön ja maaseudun elävänä pitämisen puolesta.

Raati otti huomioon Grotenfeltin kiinnostuksen ja työn suvun 340-vuotiaan kartanon kunnostamiseen ja suvun vanhan hautakappelin entisöintiin.

Päätökseen vaikuttivat myös Järvikylässä toimivat ruukkusalaatteja ja -yrttejä sekä siirtonurmea markkinoivat yritykset, jotka työllistävät noin 120 henkeä.

Jokainen sukupolvi tekee osansa

”Jokainen sukupolvi tekee parhaansa jotta sukutila säilyisi elinkelpoisena seuraavalle sukupolvelle. Maaseudun elinkelpoisuus on monesta kiinni, mutta maatilojen menestyminen yksi tärkeimmistä”, Grotenfelt kommentoi. **MT**

Suomalaiset haluaisivat vapautta rakentaa maalle

Haja-asutusalueiden rakentamisen säätelyssä liiallinen tiukkuus voittaa suomalaisten arvioissa liian löysyyden 4–1.

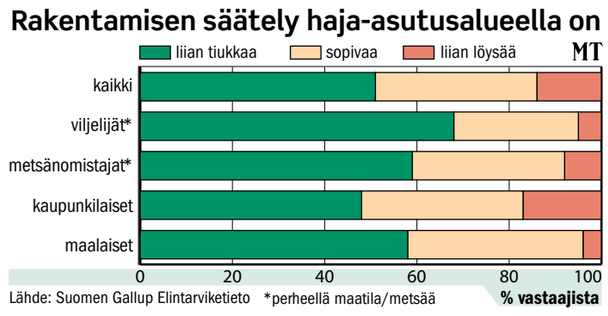

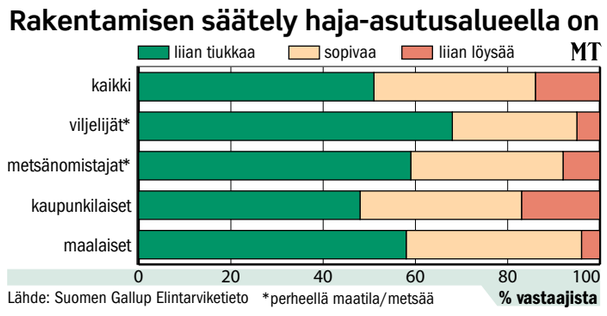

Suomalaista 41 prosenttia pitää rakentamisen säätelyä hajaasutusalueella liian tiukkana. Liian löysänä sitä pitää puolestaan 11 prosenttia, Maaseudun Tulevaisuuden teettämä kysely kertoo.

Jos laskuihin otetaan vain mielipiteensä ilmaisseet, liian tiukkana säätelyä pitää joka toinen, 51 prosenttia. Liian löysänä säätelyä pitää 14 prosenttia.

Kaupunkilaisetkin pitävät säätelyä tiukkana

Viljelijät, metsänomistajat ja maaseudun asukkaat moittivat maalla rakentamisen säätelyä eniten.

Kaupunkilaiset eivät kuitenkaan ole asiasta kovinkaan eri mieltä. Mielipiteensä kertoneista melkein puolet pitää maalla rakentamisen säätelyä liian tiukkana.

Säätelyä liian tiukkana pitäviä on kaupungeissakin melkein kolme kertaa niin paljon kuin niitä, joiden mielestä säännöksiä pitäisi päinvastoin kiristää. Pääkaupunkiseudulla suhde on 2:1.

Miehet pitävät rakentamisen säätelyä maalla liian tiukkana useammin kuin naiset. Ikä ei juuri vaikuttanut mielipiteeseen, paitsi että alle 25-vuotiaat suhtautuivat säätelyyn myönteisemmin kuin heitä vanhemmat.

Opposition äänestäjät eniten harmissaan

Perussuomalaisia ja keskustaa viime eduskuntavaaleissa äänestäneet moittivat maalla rakentamisen säätelyä enemmän kuin ne, jotka äänestivät hallitukseen päässeitä puolueita.

Hallituspuolueiden äänestäjätkin pitävät kuitenkin säätelyä useammin liian tiukkana kuin löysänä.

Täpärimmälle arvio menee vihreiden äänestäjissä. Heidän mielipiteensä jakautuu melkein tasan liian tiukan, sopivan ja liian löysän säätelyn suhteen.

Ei osaa sanoa -vastaukset eivät mukana

TNS Gallup Elintarviketieto kysyi asiaa yli tuhannelta suomalaiselta kesäkuun alkupuolella. Vastaukset on painotettu vastaamaan Manner-Suomen täysi-ikäistä väestöä.

Yllä olevissa luvuissa MT:n toimitus on ottanut huomioon vain ne, jotka esittivät hajaasutusalueen rakentamisen säätelystä arvion asteikolla liian tiukka – sopiva – liian löysä. Pois jääneitä en osaa sanoa -vastauksia oli alun perin viidennes.

HEIKKI VUORELA

MARKKU VUORIKARI

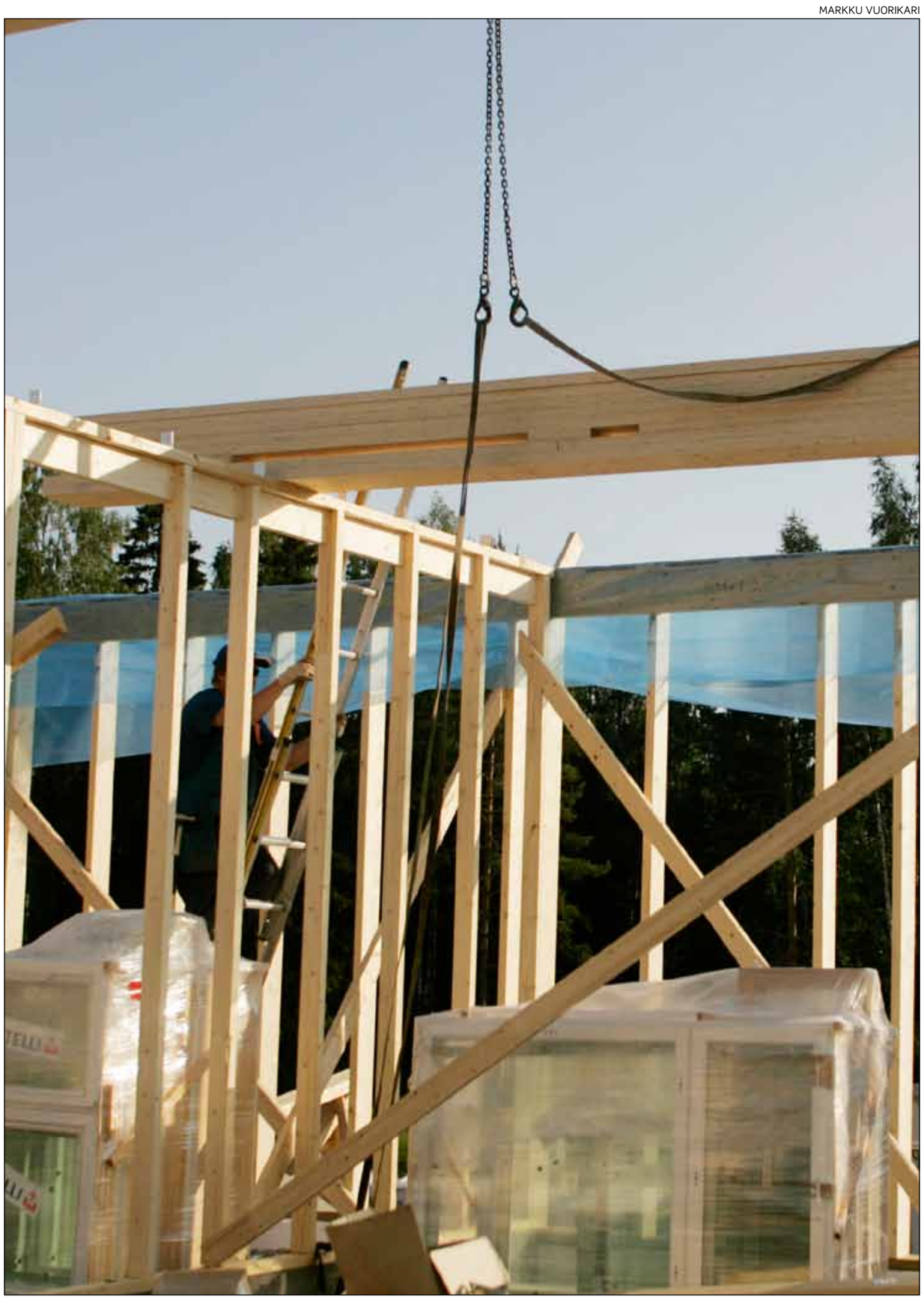

Oppositiopuolueita äänestävät vastustavat tiukimmin rakennussäädöksiä.

UUTISTAUSTA

Saksassa kasvaa protestiliike EU:n pankkitukia vastaan

EU:n huippukokouksessa sovittujen pankkien pelastusoperaatioiden kritiikki saa Saksassa jo kansallisurheilun piirteitä.

Velkamaiden pankkien suoraa tukemista pysyvän vakausmekanismin EVM:n kautta on noussut vastustamaan laaja joukko politiikan ja talouden vaikuttajia.

Saksan eturivin ekonomistit ovat laajasti järjestäytyneet kritisoimaan maan poliittisen johdon talouspolitiikkaa.

”Saksan oma talous vaarassa”

Maan tunnetuin ekonomisti, müncheniläisen IFO-instituutin johtaja **Hans-Werner Sinn** on saanut kymmenet kollegansa tukemaan julistusta, jossa tuomitaan velkamaiden pankeille myönnettävät suorat miljardituet.

Sinnin mukaan Saksan oma talous on vaarassa, koska maa on pantu kantamaan eteläeurooppalaisten roskapankkien takausvastuut.

Ekonomistien protestiliike saa tukea muun muassa Saksan veronmaksajien keskusliitolta.

Euron uudet pelastustoimet repivät myös Saksan liittohallituksen rivejä.

IFO-professorin protestiliikettä ovat lähteneet kannattamaan monet päähallituspuolue CDU:n sekä hallituskumppani FDP:n liittopäiväedustajista.

Vaikutusvaltaisen Baijerin osavaltion pääministeri **Horst Seehofer** (CSU) uhkaa liittokansleri **Angela Merkeliä** (CDU) hallituskriisillä, jollei saksalaisten rahojen vastikkeeton vuotaminen etelän velkamaille pääty.

CDU:n omista riveistä nousi pankkitukipäätösten liittopäiväkäsittelyssä 26 vastustavaa ääntä.

Saksan parlamentin EVM:n muuttunutta roolia koskevia päätöksiä vastaan nostettiin myös useita kanteita perustuslakituomioistuimeen. Ennen Karlsruhen päätöksiä ovat poliitikkojen kädet sidotut.

Markkinataloutta kiinalaiseen malliin

Professori Sinn huomauttaa, ettei tuen siirtäminen valtioilta suoraan pankeille mitenkään helpota euron kriisiä.

Päinvastoin.

Viiden kriisimaan pankkien taseissa on Sinnin mukaan 9,2 miljardin euron verran velkoja.

Samojen maiden valtionvelat muodostavat vain 3,4 miljardin euron riskin.

Saksalaisten pankkien etujärjestö huomautti happamasti, että markkinatalouden oppikirjassa linkittyy yhteys vastuun ja riskin välille. Eli huonojen pankkien on annettava kaatua.

Nyt tämä kytkös on katkaistu finanssitoimialan sisällä – osalla eurooppalaisista pankeista. Pankkiirien mukaan on euroalueelle luotu valtiokapitalistinen erityisvyöhyke Kiinan malliin.

Saksan finanssialan närkästys on helppo ymmärtää. Velkamaiden pankit saavat ilmaista kilpailuetua.

Ja Saksassa haudattiin juuri viikko sitten perinteinen WestLB-pankki. Ilman EU:n tukea.

EKP:n sekava rooli

Eurokriisin vakavuutta kuvaa Euroopan keskuspankin historiallinen päätös pudottaa ohjauskorko 0,75 prosenttiin.

EU-johtajien sopiman pankkivalvonnan liittäminen EKP:n yhteyteen sisältää sudenkuoppia sekin.

Saksalaiskritiikissä on huomautettu, että pankkien valvontaan ja tukemiseen täytyy sisältyä parlamentaarinen vastuu, koska sen päätökset ohjaavat verovarojen käyttöä.

Ja tällainen instituutio ei voi olla EKP:n ohjauksessa. Voi nimittäin syntyä tilanne, missä pankkivalvonnan päätökset ovat ristiriidassa keskuspankin rahapolitiikan kanssa.

JORMA MATTILA on Saksassa työskentelevä toimittaja

Ekonomistit kaipaavat keskustelua eurosta

Usean ekonomistin mielestä Suomen Euroon kuulumisen hyötyjen ja haittojen suhdetta olisi syytä ruveta puntaroimaan.

Aalto yliopiston rahoituksen professori **Vesa Puttonen** pohti keskiviikkona Aamulehdessä, että Suomen kannattaisi selvittää tietä eurosta ulos.

Puttosen mielestä Suomi ei ole neuvotteluissa kuljettaja, vaan takapenkin matkustaja, joka joutuu reagoimaan vahvempien päätöksiin.

Keskustelua kaipaa myös Pellervon taloustutkimuksen toimitusjohtaja **Pasi Holm**. Hänen mielestään pitäisi laskea eri vaihtoehtoja, jotta hyvät ja huonot puolet selviäisivät.

”Eurosta ei kuitenkaan kannattaisi lähteä yksin, vaan mukana pitäisi olla muitakin maita. Kahdestaan Saksan kanssa ei kannata lähteä, sitä Suomen talous ei kestä”, Holm sanoo Kauppalehdessä.

Holm huomauttaa, että kriisimailla ei itsellään ole intressiä erota eurosta, koska ne saavat muilta euromailta tukea. Hyvin menestyneiden maiden paineet eurosta eroamiseksi alkavat sen sijaan kasvaa.

Holm ei itse aja Suomen irtautumista.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen Etlan toimitusjohtaja **Vesa Vihriälä** suuntaisi keskustelun mieluummin siihen, miten vahvasti Suomi haluaa olla talouden yhdentymisessä ja euroalueen yhteisvastuussa mukana.

Vihriälän mukaan asiansa hyvin hoitaneiden maiden ei tarvitsisi yhdentyä tai kantaa vastuuta yhtä paljon kuin kriisimaiden. Vihriälän ajatuksista kirjoitti Kauppalehti.

Huolta aiheuttaa tämän hetkinen kehitys, joka kasvattaa kuilua etelän ja pohjoisen välille Euroopassa. Se lisää paineita eurolle erityisesti, jos talouden tilanne heikkenee syksyllä tai talvella.

AIMO VAINIO

Petosvirasto paljasti lähes 700 miljoonan euron huijaukset

BRYSSEL (MT)

EU:n petoksentorjuntavirasto OLAF paljasti viime vuonna lähes 700 miljoonan euron EU-tukihuijaukset.

EU:n budjettiin kohdistuvia rikoksia tutkiva virasto selvitti viime vuonna yli 460 huijausepäilyä, joiden perusteella väärin perustein maksettuja EU-tukia saatiin takaisin yhteensä 691 miljoonaa euroa.

Tukien takaisinperinnän lisäksi huijarit saivat yhteensä 511 vuoden edestä vankeustuomioita ja 155 miljoonan euron edestä sakkoja.

Eniten väärinkäytöksiä havaittiin EU:n alue- ja rakennerahojen käytössä ja tulliasioissa. Maataloustukien osuus takaisin perityistä varoista oli 34 miljoonaa euroa.

Italian tietöissä 400 miljoonan huijaus

Yhä suurempi osuus petoksista paljastuu yksityisten tahojen lähettämien vihjeiden perusteella. Sen sijaan jäsenmaiden viranomaisilta tulevat vihjeet ovat vähentyneet. OLAF:ssa kehitystä pidetään huolestuttavana.

”Nykyisessä taloustilanteessa taistelu petoksia ja korruptiota vastaan on entistä tärkeämpää. Sen pitäisi olla itsestään selvää myös kaikissa jäsenvaltioissa”, OLAF:n pääjohtaja **Giovanni Kessler** huomauttaa tiedotteessaan.

Suurin yksittäinen huijaus paljastui Etelä-Italiassa Calabriassa, jossa tienrakennushankkeeseen oli myönnetty väärin perustein yhteensä 389 miljoonaa euroa EU:n rakennerahoja.

Muita esimerkkejä petosviraston paljastamista väärinkäytöksistä on muun muassa tapaus, jossa amerikkalaista biodieseliä salakuljetettiin EU-maihin Intian kautta tullimaksujen kiertämiseksi. Myös laajamittainen tupakan salakuljetus Venäjältä EU-alueelle on ollut OLAF:n tutkimusten kohteena.

Virasto tutkii myös EU-viranomaisten tekemiä rikoksia. Yhdessä paljastuneessa tapauksessa virkamies oli auttanut ystäväänsä pääsemään läpi EU-virkamiesten pääsykokeesta toimittamalle tälle etukäteen mallivastaukset virkakilpailun testejä varten.

Suomessa 11 tuomiota

OLAF on hallintovirasto, jolla oikeus ainoastaan tutkia EU-varojen käyttöön liittyviä epäselvyyksiä. Jos tutkimukset antavat aihetta rikosepäilyyn, siirtyy oikeusprosessi kyseisen jäsenmaan viranomaisten vastuulle. Tuomiot langettaa aina jäsenmaan tuomioistuin sen omien lakien perusteella.

Vuodesta 2006 lähtien OLAF:n tutkimukset ovat johtaneet vajaaseen 200 rikostuomioon. Eniten tuomioita on langetettu Saksassa, Romaniassa ja Belgiassa.

Etelä-Euroopan maissa oikeusprosesseja on vireillä runsaasti, mutta vain pienessä osassa on tähän mennessä langetettu tuomioita.

Suomessa petoksentorjuntaviraston tutkimusten perusteella on vuodesta 2006 lähtien langetettu yhteensä 11 rikostuomiota.

Hallinnollisesti OLAF on osa EU:n komissiota. Henkilöstöä virastossa on reilut 430.

NIKLAS HOLMBERG

Leivonnaiset ja keksit saattavat joutua makeisveron piiriin

Makeat leivonnaiset ja keksit saattavat tulevaisuudessa kuulua sokeriveron alaisiin tuotteisiin.

Vuoden alusta työskennellyt sokerityöryhmä esittelee väliraportissaan erilaisia veromalleja ja alustavia johtopäätöksiä.

Verottaa pitäisi sellaisia elintarvikeryhmiä, jotka yleensä sisältävät sokeria ja joista sitä saadaan runsaasti.

Poikkeuksena ovat tuoreet, jalostamattomat kasvikset, marjat ja hedelmät. Niiden verottaminen ei edistä terveellistä ravitsemusta, työryhmä toteaa.

Työryhmän mukaan vaihtoehtoina on vero elintarvikkeen kokonaissokeripitoisuuden tai lisätyn sokerin määrän mukaan tai nykyisen makeisveron laajentaminen uusiin tuotteisiin.

Sokeripitoisuuteen perustuva vero koskisi muun muassa makeisia, mehuja ja virvoitusjuomia, makeita leivonnaisia, sokeria, siirappia, sokerilla säilöttyjä hedelmiä ja kasviksia, hilloja sekä sokerilla makeutettuja maitotuotteita.

Toinen vaihtoehto on laajentaa nykyistä tuotteen painoon tai tilavuuteen perustuvaa makeisveroa. Nyt se koskee makeisia, jäätelöä ja virvoitusjuomia.

Verotus vaikuttaa terveyteen välillisesti

Verotuksella voidaan vaikuttaa tuotteiden hintaan ja ainoastaan välillisesti terveyteen, työryhmä muistuttaa.

Veromallia luotaessa on otettava huomioon EU:n asettama rajoitukset. Veron on esimerkiksi oltava samansuuruinen kotimaisille ja ulkomaisille tuotteille.

Veron pitää määräytyä tuotteen alkuperästä riippumatta saman ominaisuuden perusteella.

Järjestelmä ei saa aiheuttaa kenellekään kilpailuetua.

Sokeriverotyöryhmä luovutti väliraporttinsa torstaina 5.7. valtiovarainministeriölle.

Raportista annettavien lausuntojen avulla kerätään tietoa eri veromallien vaikutuksista työryhmän jatkotyöskentelyä varten.

Loppuraportti valmistuu marraskuussa.

MAIJA ALA-SIURUA